

AKTUALNOSTI

AKTUALNOSTI

ODRŽANA 16. KZŠ

Pastoralna komisija pri Uniji VRPJ i ove je godine omogućila sestrama katehisticama da se obogate potrebnim znanjem i međusobnim iskustvima. Organizirala je 16. po redu KZŠ. Glavna tematika je bila obrada 7. i 10. Božje zapovijedi: Ne ukradi. Ne poželi nikakve tuđe stvari. Kako zapovijed: ne ukradi pretvoriti u radi? Moto Škole je rečenica iz Matejeva Evanđelja „Gdje ti je blago ondje će ti biti i srce”. Škola je održana u prostorijama sjemeništa na Šalati od 18. do 23. siječnja 1988. Okupile su se vjeroučiteljice sa svih strana Crkve u Hrvata.

Časna majka **Inviolata Gračanin** predsjednica Unije VRPJ pozdravila je sve prisutne posvješćujući sestrama katehisticama što Crkva od nas očekuje.

Uzoriti kardinal dr. **Franjo Kuharić** predvodio je euharistijsko slavlje i u homiliji istakao lik Marije moliteljice. U predavanju je govorio prema temi Škole o nezasićenosti čovjeka, pohlepi očiju – uvijek nešto više. Ein Kinder Sistem, koji je tako proširen: dijete raste samo, želi i mora sve imati, želi zadovoljiti sve potrebe, pa i potiskujući drugoga. Duh zavjeta siromaštva – svijest oslobođenja je suprotan ovoj požudi

očiju. 10 zapovijedi treba tumačiti u duhu blaženstava i djecu treba odgajati da budu skromna, da razumiju svoje roditelje i ne zahtijevaju više nego što oni to mogu, imati sve što drugi imaju, da se ne mjere po tome koliko imaju.

Dr. **Bonaventura Duda** sazeo je u ove riječi svoje izlaganje: „Kršćanski ćudoredni nauk što ga obuhvaća VII. i X. Božja zapovijed vrlo je složen i raznovrstan. Ukoliko ga se promatra pod pozitivnim vidom („moral kreposti”) izražava se vrlo širokom biblijskom temom **p r a v e d n o s t i**. Čovjek pravedan daje Bogu Božje i svakom čovjeku što mu pripada. Pod tim se zapovijedima u katoličkim moralkama obrađuje pitanje privatnog vlasništva, sav imovinski moral, kršćanin i društveno-ekonomski život, stav prema razvoju svijeta itd. Minimum je ne povrijediti tuđe dobro, a maksimum pak traži mnogostruke pojedinačne i zajedničke angažmane i za ekonomski progres pojedinaca i društva.” Tim se pitanjem uvelike pozabavio II. vatikanski koncil i tako važne enciklike posljednjih papa. Tomu će biti posvećena i najnovija enciklika pape Ivana Pavla II. Govoreći o VII. i X. Božjoj zapovijedi u biblijskim tekstovima istakao je da zapovijedi nisu teret koji čovjek mora nositi, nego preko njih Bog čovjeku daje nacrt kako će biti sretan. Zato grijesi protiv zapovijedi vode u nečovještvo, a vršenje

zapovijedi očovječuje. U Bibliji se sve zapovijedi sažimlju pod pojam pravednosti. Pravedan je čovjek koji vrši Božji zakon.

Kristov vjernik pozvan je u ovom svijetu „zasukati rukave” i zdušno i s ljubavlju raditi. Kod tumačenja VII. Božje zapovijedi trebalo bi više isticati njezin pozitivni vid: rad. Tako se izričaj i zapovijed „Ne ukradi” premeće u „Radi”.

Dr. **Josip Ćurić** je s teološkog stanovišta ustvrdio da smo dospjeli do povijesnog trenutka, kada svjetska ekonomija upućuje izravan izazov samom Evanđelju. S jedne strane materijalna stvarnost je toliko zaokupila ljude da je prožela i mentalitet i sam jezik. Razmišlja se i govori ekonomskim riječnikom, koji nije u prvom redu marksistički, nego kapitalistički, menadžerski i buržujski. S druge strane u svijetu nikad nije bilo toliko gladnih, siromašnih i obespravljenih kao u naše doba.

Kršćanski Etos — polet duha nas svojski nuka da se samo na posao, da se ljudima ozbiljno pomogne.

Strahota je da se baca višak proizvoda dok drugi umiru od gladi. Ne smije se prema svemu tome ostati ravnodušan.

Govoreći o vjerskom odgoju za odgovorni rad dr. **Marko Pranjić** među ostalim ističe: „Kateheza kao crkvena djelatnost u službi odgoja vjere pojedinca i zajednice sigurno je nezaobilazni faktor u posvješćivanju ljudi da rad kao eminentno ljudsko-božanska djelatnost može biti izvanredna prilika za doživljavanje prisutnosti Božje u svakodnevnom ljudskom životu. Ona kroz to postaje idealnom prilikom da se čovjeka oblikuje za suradnika (partnera) Božjeg u dovršavanju njegova stvarateljskog djela. Takva jedna ljudska zauzetost ne može biti ni u kom slučaju protivljenje Bogu ili alternativna pouzdanja u Boga.

Ako je rad do sada bio smatran neadekvatnom ljudskom djelatnošću za doživljavanje nazočnosti Božje, onda se treba pod svaku cijenu ići za tim da to on više ne bude kako bi se izbjealo rizik da se velika većina vjeroučenika ne otpiše kao vjernike, a one koji to nadoknađuju kratkim dnevnim molitvama od nekoliko minuta smatralo modelima. Odgovorni rad je rad koji ne otuđuje nego nadahnjuje svijest Božje nazočnosti u svakom pozitivnom ljudskom

djelovanju.”

Dr. **Mirko Mataušić** obradio je sociološki vid problematike. Uzroci i posljedice otuđenja u VII. i X. Božjoj zapovijedi.

Prikazujući oblike prekršaja protiv privatne i društvene imovine, u kojima se otuđenje na ovom području najjasnije manifestira, predavač je istakao da je zapravo svako kršenje zakona usmjereno neizravno i protiv imovine, jer zahtijeva ogroman državni aparat za otkrivanje, gonjenje, sankcioniranje i preodgajanje delikvenata. Sve se to uzdržava sa sredstvima poreza koji svi plaćaju. Kad se sve zbroji, preko 40 posto svih prijavljenih prekršaja usmjereno je izravno protiv privatne ili društvene imovine, u maloljetničkoj delikvenciji čak preko 80 posto.

Posebnu pažnju predavač je posvetio tzv. privatnom kriminalu, koji ne samo da nanosi velike štete privredi, nego je kriv i za nezdravu situaciju u društvu, u kojoj se gube i moralne norme na tom području.

Posebnu pažnju predavač je posvetio maloljetničkoj delikvenciji, čiji uzroci leže uglavnom u obiteljskim prilikama iz kojih delikventna mladež dolazi. Izvor maloljetničke delikvencije ne moraju biti samo tzv. razrovane obitelji, nego i obitelji u kojima je materijalno privređivanje glavni kriterij prosuđivanja vrijednosti njezinih članova, kao i u obiteljima u kojima djeca ne primaju dovoljno ljubavi i pažnje svojih roditelja, premda takve obitelji na izvan mogu izgledati sređene.

Kršćani bi trebali razvijati i svjedočiti pravičan odnos prema materijalnim dobrima i buditi smisao za druge ljudske, posebno duhovne vrednote. Posebnu pažnju u Crkvi trebalo bi posvetiti obiteljima, ne samo pružanjem adekvatne pomoći onima koji imaju problema, nego i sistematskim odgojem i pripravom mladeži na skladan bračni život i oblikovanje obitelji u kojima će se mladi naraštaj odgajati zdravo, cjelovito i skladno.

Dr. **Antun Škvorčević** polazi od činjenice da ne postoji neki posebni socijalni poredak za kojeg bi se Crkva zauzimala, jer njezino poslanje, kako izričito tvrdi II. vatikanski sabor, nije „niti političkog, niti ekonomskog, niti socijalnog, ... nego religioznog reda” (GS 42; usp. GS, 11). No to ne znači da socijalno područje

življenja treba prepustiti „anonimnim” snagama ili silama zla. Isus nije politički prevratnik ili socijalni revolucionar, ali objavljujući i živeći novoga čovjeka uspostavlja kriterij vrednovanja njegovih ovozemaljskih aktivnosti i njegova ophođenja s materijalnim dobrima. Zauzimanje Crkve za određeni politički ili socijalni poredak nosilo bi sa sobom nedopustivu politizaciju kršćanstva, ali unošenje kršćanskih vrijednosti na različita područja života ide za poželjnim pokršćanjenjem politike i socijalnog življena.

Temeljni kriterij po kojem Crkva pristupa svim aspektima ekonomskog života jest dostojanstvo ljudske osobe, za koju II. vat. sabor kaže da je „začetnik, središte i svrha svega privredno-društvenog života” (GS, 63). Proizlazi to iz čovjekove stvorenosti na sliku Božju (usp. Post 1,26–27). Na tom temelju valja razmatrati pitanje klasičnog trodimenzionalnog poimanja pravednosti: *komutativne* koja regulira odnos pojedinca prema pojedincu, *distributivne* koja uređuje odnos društva prema pojedincu i *socijalne* (kontributivne) koja uređuje odnos pojedinca prema društvu.

Krist je životu dao neizmjernu vrijednost ističe u svom predavanju dr. **Stanko Lasić** i naglašuje kršćansku viziju čovjeka. Obitelj je koljevka i najosnovnija ćelija, sredstvo za dostojanstvo čovjeka. Valovi društvene krize zahvatili su i obitelji. Najvažnija zadaća obitelji je biti SA i ZA drugog. Tu vlada zakon dobrohotnosti, srdačno prihvaćanje, darivanje i primanje, ljubav, smisao za žrtvu za opće dobro.

Crkva proniče humanije uvjete života. Svi jest o osobnom dostojanstvu, dostojanstvu majke i žene i njezina uloga u obitelji, Crkvi i društvu. Potrebne su i materijalne stvari da bi promicali ljudsko dostojanstvo. Žene – majke su prisiljene na rad jer jedna plaća nije dovoljna za život obitelji. Podizanjem životnog standarda smanjuje se broj rođenih. Žena se ne može isključiti ni iz obiteljskog rada ni iz društvenog rada. Ne može i ne smije biti podjele između muža i žene, nego uzajamno pomaganje i rad na dobru potrebnom za obiteljske i sveopće potrebe. Posebno je uloga žene u zdravstvenim ustanovama gdje je ona djelateljica topline i ljubavi potrebne bolesnicima.

Dr. **Stanislav Vitković** nam je u nizu kon-

kretnih primjera s kojima se danomice susrećemo i živimo pokazao kako bi se trebali odnositi prema onima koje odgajamo s obzirom na VII. i X. Božju zapovijed. VII. i X. Božja zapovijed su zaštita kojom se štiti pojedinac i zajednica.

Bog štiti i vlasništvo zajednice i vlasništvo pojedinca. Ono što čovjek zaradi svojim poštenim radom ili kupi, napravi i tome sl. zove se osobno vlasništvo i na to svaki pojedinac ima pravo i nitko ga u tome ne smije zakidati.

Ako netko silom otima ono što mu ne pripada zovemo to otimačinom, a ako uzima da to vlasnik ne zna – zovemo krađom.

Često se događa, a što dalje toga je sve više, da ljudi nisu dovoljno plaćeni za svoj rad, a životni troškovi su veliki, čovjek je prisiljen u krajnjoj bijedi da se bori za goli život i da posegne za tuđim vlasništvom, ili možda uzima ono u čemu je bio zakinut, ono što mu i pripada.

Takva pojava ima loš utjecaj i stjecanje loših navika koje nadilaze granice potrebnoga i ide prema težnji imati sve više.

Uz predavanja koja su nam bila pravo bogatstvo, obogaćene smo raznim iskustvima, spoznajama i praktičnim ostvarenjima kroz rad po grupama, koje su tematski raspoređene i dobro pripremljene, pa se svatko mogao kroz aktivno sudjelovanje dobro okoristiti. Aktivno i redovno u grupnom radu sudjelovalo je 160 sestara od ukupno 260 učesnica KZŠ.

Zadnji dan na završetku Škole bili su bogati izvještaji iz svih timova, pa su sestre zaključile da je prava šteta što to nisu mogle sve sestre čuti, jer su mnoge morale otputovati već u petak na svoja radna mjesta, a većina je među njima onih koje nisu mogle sudjelovati na radu po grupama, jer su bile opterećene obavljanjem raznih poslova vezanih uz dolazak u Zagreb: razne posjete, kupovina i tome sl. Stoga je predloženo da bi rad Škole završili u petak na večer, da se nikom ne uskrati ni to bogatstvo vezano uz cjelokupni rad Škole, a katehisticama tako potrebno u njihovom radu.

Školu je posjetio i ostao s nama kroz dva dana, prateći naš rad i sudjelujući u diskusijama đakovački biskup dr. Ćiril Kos, predsjednik

Katehetskog vijeća pri BKJ. Predvodio je i euharistijsko slavlje te u homiliji lijepo predočio živote sv. Agneze i njezinog predanja i naše životno opredjeljenje i apostolsko djelovanje u Crkvi za ljude.

Janje – Krist – darivanje.

Oči – da vidimo svakog potrebnog.

Srce – da se darujemo žrtvom ljubavi.

Runo – da budemo toplina svima, da zagrijemo sve za Krista.

Pater Hadrijan Borak, asistent za redovnice pri Uniji VRPJ i predsjednica Unije Č.M. Inviolata Gračanin kroz cijelo vrijeme su pratili rad Škole, a posjetio nas je i dr. Vlekoslav Milovan, tajnik BKJ-u.

Rekreativni programi su nam bili relaksacija na kraju dana.

– Susret sa urednicima MAK-a koji su iznijeli katehisticama što sve MAK objavljuje i promiče posebno u ovoj Marijinoj godini.

– Pravo obogaćenje dali su nam sjemeništarci i djeca s Trešnjevke, župa sv. Josipa, predvođeni p. Fridlom.

– Kandidatice sestara Kćeri milosrda su nas zabavile s dva šaljiva prikaza.

– Video-kazete sa KLJŠ u Subotici, te polnoćka djece u Palmi.

U petak smo imale duhovnu obnovu s prilikom za sv. ispovijed.

Sestra Anastazija Trobentar je na završnoj diskusiji svojim interventom zaokružila cjelokupni rad Škole riječima:

„Ove katehetske škole su prava milost Božja, a potrebna je ljudska – naša otvorenost, a to je ljubav. Molimo za svoje katehizande i katehisticice da ostanemo na liniji strpljivosti, blagosti i ustrajnosti da tražimo i ne zapustimo vrijedne stvari. Važno je biti, a ne imati. Kateheze tre-

baju biti povezane savršenom vezom ljubavi kako bi nas naši katehizandi mogli prihvatiti i oduševiti se za Boga ustrajnim radom – RADEĆI.”

s. Imakulata Lukač